

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, ahétfélszáz
ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 2. szám.

Nagy-Várad.

Péntek, 1913. január 3.

Reménytelen újév.

(—a.) Az év első napján, a sok boldog ujesztendei kívánság között, önkénytelenül is sok édes remény lopja be magát az emberi szivbe. Végtelenül bölcs intézkedése ez a Gondviselésnek, mert ez a reménység sokáig táplálja az embert vívódásai között. Azonban sajnos a mostani újév bizony keveset nyújtott még a reménykedésből is.

Ujévi beszédekben nem volt hiány most sem. Politikai életünk vezetői nem fukarkodtak a szavakban, de nem tudták úgy formulázni azokat, hogy belemarkoljanak a szívek érzelmeibe. A fényes szónoki talentumot nem lehet elvitatni tőlük, meglátszik beszédjükön a gondos készülés is, — ha még sem érték el vele olyan hatást, mint máskor, egyedül annak tulajdonítható, hogy hiányzott hallgatóiknál és olvasóiknál a hangulat, a lelkiület, a mely nélkül pedig kárba vész a legszebb ováció is.

A munkapárt újévi szónokai éppen úgy mint az ellenzék szónokai mozdulatlanul állanak régi álláspontjukon s mindegyik vitatja a maga meggyőződése szerint álláspontjának helyes voltát. Ezt a két álláspontot pedig már az unalomig ismerjük.

A miniszterelnök meglepéssel tekint vissza az évfordulón a végzett munkára, a képviselőházi elnök pedig hálát ad a Gondviselésnek a munkáért, melyet a nemzet érdekében végeznie sikerült. Ezzel szemben az ellenzék vezérei a nemzet megalázását, a nemzeti jogállomány megsemmisítését, a parlamenti jogrend megtörését, sőt jogi anar-

chiát emlegetnek. Hercegh Ferenc ugyan Tiszát üdvözölve azt is mondja, hogy nem hozhat dicsőséget az olyan harc, ahol testvér testvérral áll szemben, de azért ennek az áldatlan küzdelemnek a megszüntetésére egyik fél sem tesz elhatározó lépést. — Sőt a félhivatalosok lecáfolják azt a kis ujévi hirt is, amelyből némi halvány remény sugárzott ki, hogy az új hercegprímást megbízták vagy felkérték volna arra, hogy a béke helyreállítására lépéseket tegyen.

Az újévi politikai beszédek tartalmának másik része a választói reformjavaslatra vonatkozott. Mig Szilveszter napján, mikor a miniszterelnök e javaslatot beterjesztette, egyszerű bejelentéssel tette azt, addig újévi beszédében bőszesen foglalkozott a kormány választójogi javaslatával, kiemelve annak főbb irányelveit s néhány érdekesebb adatot hozva fel annak megvilágítására. És kijelentette — s ez a legérdekesebb — azt is, hogy az alapelvek sértetlen fentartása mellett kész belemenni lényegesebb változtatásokba is, (bár Tisza már ezt is tulságnak jelezte s többnek mint a mennyit szeretett volna) ezzel szemben meglepő azaz érdes hang, a melyet az ellenzék vezére, a mindenkor oly disztinált izlésű Apponyi használ a választói javaslat ellen. Ugy látszik a szociálisták hatása alól ez a fényes elme sem tudja kivonni magát. Mire lehetünk elkészülve a küzdelem folyamán, ha már a kezdete is ilyen?!

Apponyi a kormány választójogi javaslata ellen sürgeti újévi beszédében az ellenzéki pártok egyesülését is, az általuk már elfogadott

általános választójogi javaslat alapján. Bajos elképzelni ezt az egyesülést ott, ahol annyi ellentét van. De ha létre jönne is az egyesülés, elfelejtette megmagyarázni, hogyan fogják megakadályozni azt, hogy a kormány javaslatából törvény ne legyen, — ha ők nem mennek be ezután sem a parlamentbe?

A sivár belpolitikai helyzet mellett a külpolitika állása sem nyújt valami sok vigasztalást. A balkáni szövetségesek és a török között ugyan az utolsó nap nagyot haladt a béke ügye, — de Oroszország nem akar hallani a leszerelésről és a szerb konfliktus még mindig kísért.

Egyszóval az év első napja nem nyújt semmi alapot valami rózsás reménykedésre.

Új választás — régi alapon. A választójogi javaslatban az „átmeneti intézkedések” között van egy szakasz a 155. §, mely aképpen rendelkezik, hogy az új törvény kihirdetése napjától számított egy éven belül minden választás a régi alapon történik, még pedig a régi kerületekben a régi névlajstrom alapján. Ha időközben hozzá is fogtak volna az új lajstrom összeállításához, ez egyszerűen abban marad és feléled a régi jegyzék és a régi rend.

A törvény életbeléptetését a szöveg szerint 1913. augusztus 31-ére tervezik. Feltéve, hogy így lesz, akkor következőképpen alakulhat a dolog:

Egy éven belül, mondjuk 1914. év ápr. 1-én felosztatják a Házat és harminc napon belül megtartják a választásokat. A Ház mintegy május közepén ül össze és mandátuma 5 évig, vagyis 1919. május 15-éig tart.

Ez a választás úgy menne végbe, mintha közben semmi sem történt volna és nem is lenne új törvény.

Nagyvárad

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete

Rákóczi-ut. 6. szám alatt az Orsolya-zárda épületében

fűszer-, csemege-bor és gyarmatárunkban

Telefon 769. sz.

legolcsóbb bevásárlási forrás.

Telefon 769. sz.

A nemzetközi helyzet.

A balkáni béketárgyalás Londonban jó mederben folyik. A törökök engedékenyek lettek, — a béke biztosítottnak látszik. De az Oroszországgal való feszültség még tart, ennek a jele, hogy Bécsből lecáfolják azt a hirt, mely szerint a leszerelésről tanácskoznak a nagyhatalmakkal. Ez — ugymond a cáfolat — minden államnak belügye.

A nagykövetei ülése.

London, jan. 2.

A nagykövetei reünioja ma újra összeült, de lehetséges, hogy azonnal elnapolja magát vagy pedig mindenestre egészen más dolgokkal fog foglalkozni, mint Albániával, minthogy Ausztria és Magyarország és Oroszország közt közvetlen tárgyalás folyik, a melynek eredménye a nagykövetei reünio viselkedésére döntő befolyású lesz.

A megegyezés.

London, jan. 2.

A békedelegátusok tegnapi üléséről a következőket jelentik: Az értekezleten Venizelosz elnököt s kivüle az összes delegátusok főlshózlaltak. A török delegátusok írott javaslatokat terjesztettek elő, mert a balkáni delegátusok a legutóbbi ülésen kijelentették, hogy szóval előterjesztett javaslatokról nem hajlandók tárgyalni. A török javaslatok előterjesztése után a balkáni delegátusok tanácskozásra vonultak vissza, a melynek eredményét a következőkben terjesztették elő:

1. Tudomásul vesszük a drinápolyi vilajettől nyugatra levő területnek átengedését abban a föltevésben, hogy ezalatt nemesak a valósággal okkupált területek értendő, hanem azok a helyek is, a melyeknek okkupálása még nincs befejezve.

2. Albániát illetőleg ragaszkodunk ahhoz az eredeti nyilatkozatunkhoz, hogy erről a kérdéstről köztünk és a nagyhatalmak kö-

zött létesítendő megegyezésnek kell dönteni.

3. A Drinápolyra vonatkozó török javaslatok formai okokból elfogadhatatlanok, mert a törökök erre vonatkozóan csak Bulgáriával akarnak tárgyalni, holott mi csak testületileg tanácskoznak, anyagi okokból elfogadhatatlanok, mert ragaszkodnunk kell az egész vilajet átengedéséhez.

A negyedik és ötödik javaslat elfogadhatlan. Ragaszkodnunk kell ahhoz, hogy Törökország az összes égei tengeri szigeteket átengedje és hogy Krétához való jogáról lemondjon.

Ezután megkezdődött a tanácskozás, amelynek során megállapították, hogy az ellentétes álláspontok jelentékenyen enyhültek. Az első pontra vonatkozólag a törökök engedtek s kijelentették, hogy Törökország a Drinápolytól nyugatra lévő egész területet, tehát *Skutarit és Janinát is átengedik*. Albániát illetőleg megegyeztek abban, hogy erről a tartományról a nagyhatalmakkal tárgyalni fognak. Drinápolyt illetőleg a török delegátusok kijelentették, hogy csak azért ajánlották a Bulgáriával való közvetlen tárgyalást, mert ezt gyorsabbnak és célhoz vezetőbbnek tartották, de nincs kifogásuk az ellen, hogy az összes szövetségesek résztvegyenek a tárgyalásban. A törökök a határrendezés szót a legliberálisabb értelemben magyarázták.

Az utóbbi kijelentés igen jó benyomást tett a balkáni delegátusokra.

Danev kijelentette, hogy a szövetségesek ezt a török javaslatot csak azért utasították oly ridegen vissza, mert sokkal ridegbbnek hitték, mint a török delegátusok nyilatkozata után gondolni lehetett volna. Más delegátusok azt mondták, hogy határozottan meg kell udni a törököktől, hogy az új határvonalat hogyan képzelik. A török delegátusok erre hajlandónak nyilatkoztak arra, hogy a határkiigazításra vonatkozó javaslatukat térképen is be fogják mutatni. *Krétára* néve a török delegátusok azt mondták, hogy Törökország ezt a szigetet ugyszólván bizományba adta az oltalmazó hatalmaknak s ennél fogva már az udvariaság is megparancsolta, hogy erről a kérdéstről a nagyhatalmakkal tárgyaljanak.

— Miért ne? felelte erre Venizelosz, ez

azonban nem akadályozhatja önöket abban, hogy Krétára vonatkozó jogukat a szövetségeseknek átengedjék.

Danev azt ajánlotta, hogy a szövetséges államok erre vonatkozóan a nagyhatalmakhoz forduljanak. Végül megegyeztek abban, hogy oly formulát fognak keresni, amely mind a két álláspontot kielégíti. Az égei tengeri szigetek dolgában nem tudtak megegyezni. A törökök kijelentették, hogy ezek a szigetek ázsiai Törökországhoz tartoznak. Végül megegyeztek abban, hogy pénteken tartják a legközelebbi ülést.

London, jan. 2.

A delegátusok a tegnapi ülés után azt a benyomást nyerték, hogy a tárgyalás örövendetesen halad előre, habár az égei tengeri szigetek egyelőre elháríthatatlan akadályt alkotnak. Albániát és Krétát illetőleg nincsen nézeltetés. A mi Drinápolyt illeti, nyilvánvaló, hogy a törökök tegnapi javaslatukkal csak Drinápoly várost és a Márvány-tenger partját akarják megmenteni.

Siettetik a békekötést.

Pétervár, jan. 2.

A Rjecs-nek jelentik diplomáciai körökből, hogy Anglia és Németország között, mint a két hatalmi csoport képviselője között élénk tárgyalás folyik a békekötés siettetéséről. Azt akarják, hogy a hármass szövetség a balkáni államokra, a hármass antant pedig Törökországra gyakoroljon befolyást. Attól fálnek, hogy nem lesz lehetséges az összes hatalmak megegyezését létrehozni.

Albánia határai.

Bécs, jan. 2.

Az a jelentés, hogy a nagykövetei értekezlete Albánia határainak megállapításával csak akkor fog foglalkozni, ha Ausztria és Magyarország és Olaszország ez iránt megegyeztek, minden alap nélkül való. Itteni illetékes helyen utalnak arra, hogy ugy

SZINIÉLŐADÁS

A KATH. LEGÉNYEGYLETBEN.

*

Néha az ember nem is álmodja, hogy milyen erőteljes proceszusokra bukkan rá a néptömegek között. Az újévi badart léha népszokások dühöngtek tegnap az utcán, mókázott, mulatott az egész város. És ebből a szeszese, utcai hancukázásból csupa véletlenségből bevetődtem egy körhelyiségbe, ahol azt mondták: hogy itt van kérem a Kath. Legényegylet és itt most délután fél öt órákor előadás lesz.

Nem akarom én most felfedezni a Kath. Legényegyletet és szerencsés működését. De hogy is. Akkor engem kinevetnének. De rendkívül korszerűnek, megkapóan szép aktualitásnak vélem most ezzel foglalkozni.

Szociális érzékemnek valóságos lelki szenzáció volt az, amikor a jól fűtött helyiségben egyszerre rájöttem, hogy nini! hiszen itt a legpompásabb kultúra terjed! Erdemes alakban szerettedik meg a néppel az irodalmat, nem hagyják elfeledni a történelmet és a tisztesség, a becsület, a tiszta családi élet, a nő megbecsülése, a munka meghatározó szerepét sugárik minden egészséges, ragyogó szemből.

És tudják önök, mi kapott meg engem legjobban? . . . A szini előadás! Hogy ők szindarabot adnak. Nem a kivitel, a játék, a szereplők ügyessége vagy a darab szépsége . . . Nem. Egyszerűen azt éreztem, hogy ez az eszme gyönyörűen hasít utat a kultúra ne-

hez kocsijának. Azt éreztem, hogy ennél szerencsésebb formáját soha sem lehetett volna választani a nép izlésének, érzékének, irodalom, haza, vallás és szépségérzékének harmonikus kiművelésére.

Hát hogy is megy ez? . . . Először is kell egy okos ember. Ez az igazgató, elnök vagy dékán. Én nem tudom, mi a címe, csak azt látom, hogy van. S a gondolataiból, a rendből, rendszerből, a fegyelmzettiségből és zajtalanságból következtetem, hogy okos ember.

Már most itt van ez a nagy terem, meg egy keskenyebb terem és az a cél, hogy ne engedjem koreszmába, kávéházba az embereket, hanem hódítsam ide magam köré. És ez nehéz feladat. Mert a kávéház csillog, cigány muzsikál benne és sok alkalom kínálkozik az élvezetekre. Ezzel szembe nehéz a feladat, de az okos ember ezt is megcsinálja.

Igen ám, de ha sokan vannak együtt, azoknak szórakozás kell. Na dehát édes Istenkém, az sem olyan lehetetlen dolog. Hiszen annyi féle egyleti szabály van már, amelyek előírják, hogy ezt meg ezt szabad csinálni a körhelyiségben. Hát csináljuk azokat!

Azonban mindig dominózni, hallgatagon olvasni, billiárdozni csak megunja az ember. És ekkor előáll az okos ember, kitalál valami okos és szimpatikus célt, aztán azt mondja:

— Kedves Hölgyeim és Uraim! Ezután időnkint előadunk szép szindarabokat, idilleket, bohókás meséket, zenedarabokat. Fogunk

szavallatokat rendezni, lesznek házi estélyeink, amelyeken szerepelhet mindenki, akiben van tehetség és ambíció. Hívunk nagyközönséget is, a közönség tapsolni fog, beszélnek rólunk itt is, ott is, elmesélik, hogy milyen szép szórakozásaink vannak nekünk. És mindez kedves izgalommal fog menni, örömet fog szerezni mindenkinek és tulajdonképpen semmibe sem kerül.

. . . Így történt aztán, hogy mikor én szerdán délután bevetődtem a Legényegyletbe, hát fokozatosan mind jobban és jobban kezdtem irigyelni ezeknek az embereknek a szórakozását, őszinte kacagásukat, az örömeiket; egyszer-egyszer szomorkodtak is. Fájtt nekik, hogy a rossz embernek majdnem sikerült elkergetni a jót. És ez olyan közvetlen, egyszerű és megható volt. Résztétel kísérték a hős sorsát és remegtek, hogy a jóság el ne bukjon. Könny is tündöklött nem egynek szemében.

A szinpadon ám igazi iparosok játszanak. Lehet, hogy a gépész az életben is gépész, hiszen látom a kezét: vastag, erős és kemény bőrű. De a mozdulatain, a gestusán, viselkedésén és egész fellépésén meg látszik egy okos ember keze simitása, aki rendezte a darabot és a maga nagyobb műveltségéből sokat átadott tanítgatás és próbák alatt a szereplőkre. És ezek minden feltűnés nélkül, egészen önkénytelenül kiviszik az életbe ezt az eltanult okosabb fellépést, finomabb mozdulatokat, kifejezőbb gestusokat.

A szindarabban sokan szerepelnek, így sokan művelődnek. Megszeretik a jó köny-

az albán kérdést, valamint minden más a Balkán félszigetet érintő kérdést az összes hatalmak együttesen fogják tárgyalni és hogy erre nézve az európai kabinetek közt teljes egyetértés van. Az ilyen hírek terjesztése csak kísérlet lehet arra, hogy Róma és Bécs között ellentéteket idézzenek elő.

Nincs leszerelés.

Bécs, jan. 2.

Néhány nappal ezelőtt francia forrásból azt jelentették, hogy Oroszország és Ausztria és Magyarország közt tárgyalás folyik a határszélen összevont csapatok fokozatos visszavonásáról. Ezt a hírt itteni beavatott helyen megcáfolják, illetve helytelennek mondják már azért is, mert az ilyenfajta katonai intézkedések, mint mozgósítás, leszerelés, stb. elrendelése tudvalevően az egyes államok belátására van bízva és nem alkothatja diplomáciai diskusszió tárgyát.

Elégedetlenség Szerbiában.

Berlin, jan. 2.

A „Vossische Zeitung” jelenti Belgrádból: Szerbiában nagyon izgatott a hangulat amiatt az engedékeny magatartás miatt, mivel a kormány Ausztria-Magyarországgal és Bulgáriával szemben viselkedik. Különösen a tisztikarban nagy a nyugtalanság Monasztir átengedése miatt és a kormány nagyszámu előlépésekkel igyekszik a tisztikar elégedetlenségét ellensúlyozni.

A szultán lemond.

Magdeburg, jan. 2.

A „Magdeburger Zeitung” jelenti Konstantinápolyból: Megbízható helyről olyan hírek terjedtek el, hogy Mahmut szultán a békekötés után lemond a trónról. A szultán a hírek szerint nagyon fáradt és nyugalomra

veket s az okos ember nem is veszi észre, hogy a tanítványai lelkébe mennyire belevésődnek azok a szép, tömör mondatok, amelyek az Istenről, hazáról, vallásról mondanak el komor meghatódással, minden póz és mimika nélkül.

A falakon szürke és színes metszetek. A magyar történelem monumentális eseményei. Fiatal, erős karu leányok elmerengnek egy primitív képen: — Petőfi bus alkonyi estén egy dombon ül és a távoli ég biboros peremét nézi.

A színpad előtt halkán stimmel az orchester, nagy kékszemű legény a gondolkás s minden olyan mellékes most ő előtte. A szemében ül minden izgalma, lesi a karmesteri intést és boldogan vág bele a cselló szolába! . . .

És odaát a másik teremben esend borul a billiárd asztalok fölé, mindenki az előadást hallgatja és arra gondol, hogy lám csak? én még soha olyan szépen nem beszéltem az édes anyámmal, mint a színpadon most beszél Nagy Pista. De nem baj! A következő alkalommal én is fogok játszani és én is megtanulok olyan szépen beszélni.

. . . Így lopózik a kultúra a lelkek felé. A középkori céhek modern fia a Kath. Legényegylet és ha a Kath. Népszövetség külső fényes reprezentánsa a katolikus erőknél, akkor a Kath. Legényegylet esakédi tüzhelye a keresztény kulturának.

(p. j.)

vágyik. Utódja, Juszuf Izzedin, meg akarja változtatni a trónöröklés rendjét.

Egyiptom anektálása.

Róma, jan. 2.

Anglia részéről az összes előkészületek megtörténtek, hogy Egyiptom alkotmányát megváltoztassa. A balkáni békekötés után meg fog jelenni a szultán irádéja, amellyel Egyiptomot autonóm állammak jelenti ki. Anglia azonban az annexiót nem a szultán irádéja alapján fogja kimondani, hanem arról fogja értesíteni a nagyhatalmakat, hogy az országot katonailag megszállotta. Egyidejűleg Egyiptom közigazgatását és törvényhozó testületeit is meg fogják változtatni.

ÁLMODOZÁSOK a tökéletes államrendőrségről

Ujlesztendő a rendőrségen.

*

Mindenütt fakadnak ilyenkor szép fehér remények, amelyek nélkülöznek minden reális alapot. De hát ujlesztendő küszöbén állunk és az embereknek megvan az a rossz szokásuk, hogy ilyenkor elülről kezdik a reménykedést.

Ilyen szép álombeli remények röppennek föl a rendőrségen ujlesztendő első napján, amelyeket már jól ismerünk. Azonban a teljesedésben nehezen hiszünk, hiszen maga a város is csak félvállról veszi a rendőrség fejlesztésének ügyét.

Minden évben megjelenik a főkapitány kérelme, hogy adjanak több rendőrt és csak egy kicsit több fizetést! . . . Inkább töröljék el a dus utazási, tanulmányozási honoráriumokat és ne építsenek függő kerteket a sárga Körös partjára, hanem kreáljanak egy biztos alapu, tisztességesen fizetett, kellő ismeretekben járt: rendőrséget. Mert ez szegényes kinlódás, ahogyan most állunk, különösen a legénység dolgában.

Az ujlesztendő alkalmával megtartották a sablonos tisztelgéseket. Az érdeklődők kedvéért elmondhatjuk, hogy a főkapitányt Jánossy Gyula, a bünyügyi osztály vezetője üdvözölte egy pár meleg mondatban. Az ő vezetésé alatt jelent meg az egész tisztikar Gerő Armin előtt, aki szívélyesen megköszönte a jókívánságokat és azokat viszont kívánta.

Majd röviden visszatekintett az elmúlt esztendőn. Meleg elismerését fejezte ki a rendőrtisztek ügybuzgó, lelkiismeretes munkája fölött és örömmel említette meg, hogy ez az év is haladást jelentett a rendőrségnek, mint intézménynek fejlődésében.

Innen a főkapitány vezetésével a polgármester, azután pedig a főispán elé vonultak tisztelgés végett. Rimler Károly polgármester igen szívélyesen fogadta őket, megígérte, hogy a létszámemelés érdekében mindent el fog követni. A főispánnál csak leadták a tisztelgési ívet, mivel Hlatky Endre most nem fogad a gyászra való tekintettel.

A kihágási ügyosztálynál a tisztviselők nevében Sugár Dénes üdvözölte ékes eloquenciával Mezey Gyulát s ugyancsak ő köszöntött boldog újévet Gerő Armin előtt az ügyosztály nevében.

Beszélgetés Gerő főkapitánnyal.

Az ujévi üdvözlések kapcsán kérdést intéztünk Gerő Armin főkapitányhoz. És a főkapitány több aktuális kérdéssel, továbbá a rendőrség beosztásáról, új munkarendjéről

s az államosításról érdekes nyilatkozott tett.

— Nagy reményt fűz főleg a bünyügyi osztály, mondotta a főkapitány, a most felállított bejelentő hivatalhoz. Ez már régen kellett volna s óriási segítség lesz a nyomozó hatóság számára.

Természetesen legégetőbb szükség most a tisztikar és a legénység hadkiegészítése. Tavaly ezt a kérdést levették a napirendről, abban a biztos tudatban, hogy 1913-ban bekövetkezik az államosítás. És most szárazon maradtunk. Se államosítás, se elegendő legénység.

Azonban soha olyan közel nem volt az államosítás, mint most. Pekáry volt pesti főkapitányhelyettes most dolgozza föl a törvénytervezetet és reméljük, hogy még ebben az évben, körülbelül őszre a parlament elé kerül a javaslat. Ha aztán ebből még ebben az évben törvény lesz, akkor éppen egyforma statusba kerülünk a budapesti rendőrséggel és az ország minden rendőrségével. Ez lenne igazán a legtökéletesebb állapot.

A mi rendőrségünknek már ez az épületszárny is igen kicsiny. Külön rendőrségi palotára volna szükségünk és ide átköltözhethetnének a többi szorongó hivatalok.

Ebben az évben ujtás kevés lesz. Mindössze az egyes ügyosztályokban történnek majd áthelyezések, úgy amint azt a megnövekedett ügyforgalom megkívánja.

Közigazgatási élet.

Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése.

Tegnap délután tartotta ez évben első ülését Nagyvárad város közigazgatási bizottsága.

A rendes folyó ügyeken kívül az albizottságokat alakították meg majdnem teljesen a tavalyi tagokból.

Dr Adorján Emil azt zokon is vette, bár ülésen kívül, mert azt várta volna, hogy a 48-as párthoz tartozó tagokat ne mellőzzék.

Az ülés lefolyása a következő volt:

Hlatky Endre főispán elnökölt; jelen voltak: Rimler Károly polgármester, Bordó Ferenc főjegyző, dr Thury László v. főügyész, Papp Miklós min. tanácsos, kir. pénzügyigazgató, Baróthy Pál kir. ügyész, dr Moskovits József, Orbán Kálmán kir. segéd-tanfelügyelő, dr Mihelyi Lajos, Rádl Odön, dr Medvigy Gábor, Varró Domokos műszaki tanácsos, dr Adorján Armin, Miskolczy Barna, dr Istvánffy István árvaszéki elnök, dr Molnár Imre jegyző.

A polgármester jelentése.

A közegészségügyi állapot december havában kedvező volt. A születések 36-al multa felül a halálozások számát. A fertőző betegségek 26 esetben, 4 halálozással, vörheny 31 esetben, 6 halálozással. A fertőző betegségek általában csökkentek, csupán a hasihagymáz mutat némi szaporodást. A járványkórházban 82 beteg ápolatott. A gyermekórházban ápolatott 75 beteg, és 191 bejáró beteg. Született 74 fi és 79 lány, összesen 153 gyermek.

Elhalt 69 fi, 48 nő, összesen 117 egyén. Városrészenként elhalt Ujvároson 23, Olasziban 22, Váralja-Velencén 20, a kórházban 52.

A közbiztonsági állapot decemberben

normális volt. Lopás 123, csalás 11, sikkasztás 22, jogtalan elsajátítás 2, ingó vagyron rongálás 7, sulyos testi sértés 18, könnyű testi sértés 6, hamis pénz kiadás 2, magánlak sértés 1, hatóság elleni erőszak 3. Letartóztatva volt 49 egyén. Kihágási feljelentés 329 adatott be. Kiadtak 9 külföldi utlevelet; kivándorlásra egy sem.

Bejelenti még a polgármester a gróf Rhédey-sirkápolna feltörését.

A közadók befizetésének decemberi eredménye kedvezőtlenebb volt, mint a múlt év hasonló időszakában, mivel 26197 korona 6 fillérrel kevesebb befizetés mutatkozik.

A jelentést tudomásul vették.

Az albizottságok megalakítása.

Ezután a közigazgatási bizottságból kiküldendő albizottságokat alakították meg; és pedig

a fegyelmi választmányba: választottak dr. Hoványi Géza, Rádl Ödön rendes, — Miskolczy Barna póttag; — kinevezettek a főispán által: Papp Miklós, Varró Domokos rendes-, Vasady Lajos póttagnak;

erdőrendészeti albizottság: dr. Hoványi Géza, Rádl Ödön, Miskolczy Barna, hivatalból Kolossy Béla kir. erdőfelügyelő;

erdészeti kihágási II. fokú bíróság: Hoványi Géza, Rádl Ödön, dr. Mihelyi Lajos, dr. Adorján Armin rendes-, — Ullmann Sándor, Sulyok István, dr. Moskovits József és dr. Medvigy Gábor póttagok;

gyámügyi felelősségi tanács: választottak: Sulyok István, dr. Mihelyi Lajos rendes-, dr. Adorján Emil póttag; — kinevezettek: Miskolczy Barna, Rádl Ödön rendes-, dr. Hoványi Géza póttag;

utadó felszámolási bizottság: Papp Miklós, Sulyok István, Rádl Ödön, dr. Thury László;

börtönvizsgáló bizottság: választottak: dr. Medvigy Gábor, Rádl Ödön, Sulyok István, dr. Adorján Emil rendes tag; — hivatalból dr. Mayer László;

börtönfelügyelő bizottságba kinevezett: Rádl Ödön.

adóügyi bizottságba választottak: dr. Medvigy Gábor, Sulyok István, dr. Adorján Emil és dr. Moskovits József rendes-, póttagok, Ullmann Sándor, dr. Adorján Armin; — hivatalból tagok: a főispán, mint elnök, a polgármester vagy helyettese, a királyi pénzügyigazgató vagy helyettese és a tisztifőügyész;

a tanítók nyugdíjazására alakított bizottság tagjai: Sulyok István, Bordé Ferenc, hivatalból: Vasady Lajos.

Verekedésből fegyelmi.

A folyó ügyek között volt egy már évek óta húzódó dolog.

Még 1908. augusztus havában tüzrendészeti szemlét kértek Weiszlovits Lajos ellen, akinek akkor a régi nyári szinkörben volt a temetkezési intézetének a raktára.

A szemle alkalmával közbeléptek Weiszlovits Gyula és Weiszlovits Emil, akik nem voltak a szemlére meghíva. Köztük és a temetkezési intézet alkalmazottai között verekedés fejlődött ki, amelyet Zilahy Antal akkori rendőrbiztos közbelépése szüntett meg.

A dologból bünyügyi per lett, Weiszlovits Gyula és Emil pedig fegyelmi vizsgálatot kért Zilahy Antal r. biztos ellen, aki szerintük, nem rendőrtiszthez méltó módon járt el.

A polgármester azonban a Zilahy Antal ellen megindított vizsgálatot nem rendelte el, mert az előzetes vizsgálat adatait nem találta Zilahyra terhelőnek.

Ez ellen felelősséget adtak be, amelyben erősen letárgyalják Zilahyt s kéri, hogy a közigazgatási bizottság rendelje el a fegyel-

mit és Zilahyt hivatalától fosszák meg. Az élehangu felelősségek közelebbről érinti az egész rendőrséget.

A közigazgatási bizottság azonban a felelősségeknek nem adott helyet, hanem az I. fokú határozatot hagyta jóvá.

Apróbb ügyek letárgyalása után az ülés véget ért.

Fiók népszámlálás.

Adatok gyűjtése a bejelentési hivatalhoz.

Nagy-Várad város tanácsa még is csak belátta, hogy ha komolyan óhajtja a bejelentési hivatalt s azt megbízhatóvá akarja tenni, nem a két éves, elavult népszámlálási adatok alapján kezdheti azt meg, hanem teljesen új, a mai állapothoz megfelelő népszámlálást kell eszközölnie.

A népszámlálást már meg is kezdték tegnap s rendőrök hordják házról-házra a bejelentő-lapokat, amelyeken ki kell tölteni azokat az adatokat, amelyek a bejelentési hivatal részére szükségesek.

Az összeírást 15 nap alatt fejezik be, de addig is, a számlálólap kitöltése után történt változások bejelentendők, január 15-én pedig kezdetét veszi a pontos bejelentési kötelezettség.

A bejelentési lapokat a családfőnek kell aláírni. A törvényes feleség és gyermekek nem külön lapon, hanem e családfő lapján jelentendők be, azonban a eseléseket külön lapokon kell bejelenteni, de a gazda írja alá.

A lakás, a vezeték- és keresztnév, születéshely és év (és nem az életkor), a foglalkozás, vallás és családi állapot kitöltésére vannak rovatok. A gyermekekre külön táblázat van, de ugyanazon lapon.

Általános kifejezések: pl. tanuló, kereskedő, iparos stb. nem elég a bejelentésnél, hanem ki kell írni pl.: realiskolai tanuló, borbély iparos, fűszerkereskedő, bádogos segéd.

Természetesen a főszabály, hogy az összes adatok jól olvashatóan legyenek beírva.

A bejelentés kiterjed a város egész külterületén, a hegyen, szóval állandóan Nagy-Váradon lakóra, akár önálló, akár eseléd az illető. Kivételt csak a katonai épületben lakó tényleges katona vagy eseléd képez, de ezek is csak saját személyükre nézve; míg hozzátartozóik, családtagjaik, eselédek bejelentési kötelezettség alá esnek.

A bejelentést teljesíteni köteles: a háztulajdonos vagy annak megbízottja: önmagára, a háztartáshoz tartozó személyekre s általában mindazokra nézve, kiket saját házába, udvarába, kertjébe, általában bel- és kültelkére, nappali vagy éjjeli szállásra díjért vagy díjtalanul, ha csak 24 órára is befogad, kivéve, ha a befogadottnak Nagy-Váradon más bejelentett rendes lakása van;

bérlőire és ezek háztartásához tartozó személyekre, a bérlő al- és ágybérlőire s ezek hozzátartozóira nézve, amennyiben ezen személyek a bérlővel egyszerre be- vagy kiköltöznek.

Azon bejelentendő helybeli lakos vagy idegen, ki a bejelentési lapok kitöltéséhez szükséges adatokat az ő bejelentésére, illetőleg az ő bejelentési lapja kitöltésére kötelezett egyénnek bemonddani vonakodik, ugyancsak azon bejelentésre kötelezett, ki ezt a bejelentési hivatalnál legott feljelenteni elmulasztja, illetőleg a bejelentési szabályokat meg nem tartja, kihágást követ el, a mely 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, ennek behajthatatlansága esetében 5 napig terjedhető elzárással fog büntettetni.

Biharmegye árvái.

Az árvaszék egy éve.

Verner Kálmán megyei árvaszéki elnök tegnap igen érdekes statisztikai adatokban mutatta be 70246 árva gyermekneknek sorát a közigazgatási bizottság ülésén.

E szerint az elmúlt évben 70246 kiskorúja volt az árvaszéknek. 2734 gyermekkel több, mint az előző évben. Ebből a 70246 kiskorúból életkor szerint nagykorra jutott 3253, meghalt 1036. Érdekes megemlíteni, hogy a halálesetek közül az 1911-ben született gyermekekre esik a legnagyobb szám. Ezek közül 154 gyermek halt meg.

Férjhez ment 1097, nagykorúsítás folytán az árvaszék kötelékéből 106 gyermek töröltetett.

Fontos feladatának tekintette Verner Kálmán az örökbecsű munkáját, ami szép eredménnyel is járt, amennyiben 153 gyermeket sikerült örökbe fogadtatni. Ezen a téren nagy elismerés illeti meg a sárréti főszolgabíró, akinek járásában legtöbb gyermek örökbecsű fogadása történt.

A másik fontos feladat a törvénytelen gyermekek törvényesítése, ami együtt jár természetesen a vadházasságok megszüntetésével, szintén szép eredményt mutat fel. A vármegyében ugyanis 123 esetben történt törvényesítés.

Ezen a téren a legnagyobb buzgalmat Halász Elemér magyarszéki főszolgabíró fejtette ki. A eszéki járásból ugyanis 49 törvénytelen gyermeket törvényesítettek.

Biharmegyében összesen 1715 gyám van akik a kiskorúak vagyonáról kötelesek számolni.

A bűnös fiatalok.

A bűncselekményt elkövetett fiatalok szintén nyilván vannak tartva az árvaszéknél. Eszerint 1912-ben 469 fiatalok követtek el büntetendő eseményt. Legtöbb volt a lopás, amit 211 esetben követtek el. A többi esetek száma a legkülönbözőbb bűnökre esik. Van közte a kisebb becsület-sértéstől elkezdve szándékos emberölésig a bűncselekmények minden válfajából. A bíróság eddig 34 esetben fejezte be az eljárást. Ennek folyamán dorgálásra ítélték 6 fiatalokot, próbára bocsátottak 9-et, fogházra ítélték 10-et javító intézetben helyeztek el három és felmentettek 6-ot.

A siket némák.

Gondot fordít ma már az árvaszék a siket némákra is. Oda hat ugyanis, hogy ezek a szerencsétlen teremtések, akik eddig legtöbbször koldulásból éltek, kiképeztesse nek és kenyérkeresethez jussanak.

Az árvaszék nagyon rövid, alig pár hónapja teljesíti ezt a feladatát és eddig 21 siket némát helyezett el az aradi siket néma intézetben, ahol az I—V. osztályokban nyernek kiképzést.

Az árvák vagyona.

Lényeges, sőt az árvák testi és lelki gondozása után, első feladata az árvaszéknek az árvavagyon pontos és lelkiismeretes kezelése. Ezen a téren is nagy elismerés illeti meg Verner Kálmán elnököt, akinek főtörvényese most, hogy az árvák pénzét minél jobban gyarapítsa. Keresztül vitte legutóbb a takarékpénztárnál, hogy az eddigi 4 százalékos helyett 4.75 százalékos fizessenek, ami lényeges javulást jelent különösen olyan árvák pénzénél, akik nagyon fiatalon jutottak árvaságra. Nem csak a pénzbeli örökségre fordít nagy figyelmet az árvaszék, hanem az ingatlanokra. Így az örökségekben szereplő házakra, épületekre is. Ma már ha egy családfő meghal az árvaszék a betervezett leltárból nyomban hivatalból biztosítja tűz ellen a vagyont. Ez a tűzbiztosítási akció bár csak áprilisban vette kezdetét, mégis eddig 1413 esetben 666.510

korona értékben biztosították az árvák vagyonát.

Az ügyforgalom.

Mindezt a fontos elősorolt munkát 18 előadó dolgozza fel. Hogy milyen forgalom van az árvaszéknél, arról legjobban tanuskodik az, hogy összesen 80109 ügydarabja volt az árvaszékeknek, amelyből 79890 darabot intéztek el érdemileg. A még fennmaradó ügyszám a lényegtelen ügyek számát adja. A vidéki postaforgalma az árvaszékeknek 54923 darab volt.

..HIREK..

* **X. Pius pápa Királyunkról.** A Daily Express jelenti Rómából: A pápa az újév alkalmával szokás szerint fogadta a nagyköveteit. Mikor Ausztria-Magyarország nagykövete, *Schönburg-Hartenstein* járult a pápához, ő szentsége így szólt hozzá:

— Isten tartsa meg az önök uralkodóját. Az ő munkája még nincs befejezve, mert ő az egyetlen, aki a világot megóvhatja a további veszedelmektől.

* **92 képviselő lemondott Japanyországból.** Újév napján nevezte ki Alfonz király az új miniszteriumot, amely kínos meglepetés volt a konzervatív pártra nézve, mert Maura hívei bizvást azt hitték, hogy a király számolni fog az ő követeléseikkel. Mihelyt köztudomású lett, hogy Romanonez megalakította a kabinetet, *Maura és pártja, összesen 92 képviselő és szenátor lemondott mandátumáról.*

* **Az Országos Katholikus Szövetség,** mint az országos zárandoklatok rendezője az 1913. év folyamán több zárandoklatot vezet. A nagyhétben és húsvét napjaira II. osztályú utasokkal, elsősorban tanulók és tanárok részvételével, *római tanulmányutat* szervez. Ezenkívül bármely osztályú utasokkal április vagy május havában *nemzeti zárandoklatot* vezet Rómába. A XXIV. nemzetközi *eucharistikus kongressus* alkalmából április hó közepén történő indulással I. esetleg II. osztályú utasokkal Máltába utazó csoport szervezését tervezi. Végül a pünkösdi ünnepek idején, május 5-én indulva, bármely osztályú utasokkal indulva országos zárandoklatot vezet *Lourdes*-ba. Az esetleges érdeklődésekre a szövetség irodája (IV. Ferenciek-tere 7. III. 1. I. em. 8.) már most is felvilágosítással szolgál.

* **Tartalékos tisztek kinevezése.** A hivatalos lap tegnapi száma közli a tartalékos tisztek kinevezését. A nagyváradi 4. honvédgyalozegredben a következő tartalékos hadapródok neveztettek ki zászlósokká: Dr Kovács Gyula, Turb, Miklós, Klein Salamon, Vas Oszkár, Ertsey Ernő, Földvály Mihály, Szalai Lajos, Hegedüs Károly, Lengyel József, Dobay András, Szentgyörgyi Gyula, Brenner Géza, Meer Jenő, Lévai Elemér, Takács József, Panucz Mátyás, Puzda Gyula, Keller János, Angyal János Hajdu Andor.

* **Lányi hadnagy repülése.** A pompás, ragyogó januári napon *Lányi Antal*, a kiváló magyar aviatikus felszállott Az Est biplánján és Szilas-pusztára repült. A elszállás délelőtt 10 óra 58 perckor történt

a katonai gyakorlótérrel. Kint volt menyasszonya, Gécey főmérnök családja s több katonatiszt. A pilóta bravuros felszállást produkált s Less fölött szállt tova. Szilas pusztára 16 perc alatt érkezett, ami ide 22 kilométer. Onnan délután indult vissza és esti félőtre szerencsésen meg is érkezett Nagyváradra. Ez már nem első utja *Lányinak* és még valamennyi mind fényesen sikerült. És ez igazán nagy örömet okoz minden embernek, aki érdeklődik valamilyest a szegény, árva magyar aviatika iránt.

* Biharmegye a mult hóban.

Biharmegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg ez évi első ülését. Az ülésen a bizottsági tagok tekintélyes számmal jelentek meg. Pontban 9 órakor nyitotta meg az ülést *Miskolczy Ferenc* főispán, aki megnyitójában boldog újévet kívánt a megjelenteknek, majd bejelentette, hogy a törvényhatóság a bizottsági tagok mandátumait meghosszabbította, amennyiben a választás alkalmával ugyanazokat az egyéneket választották meg, mint az előző évben. Végül a bizottsági ülésen első ízben megjelent *Molnár Imre* gazdasági felügyelőt üdvözölte a főispán. Ezután rátért a bizottság a napi-rendre. Az alispáni jelentés szerint a vármegye közállapotai kedvezőek voltak. A jelentés szerint a vármegyében legnagyobb javulást a közegészségügy terén lehet tapasztalni. Az adófizetés azonban most is oly gyöngye, mint volt az előző hónapban. A tanfelügyelő ismét szomorú ügyekről számolt be. A vallás és közoktatásügyi miniszter ugyanis utasította a közigazgatási bizottságot, hogy három tanító ellen indítson fegyelmi vizsgálatot. Fegyelmit rendelt el a közigazgatási bizottság *Szendruc Tivadar* ináncsi tanító ellen, mert a magyar nyelvet nem tanította. A másik tanító *Vargha Béla* alibisi tanító, aki ellen a tanítás eredménytelensége, s a harmadik *Popa Lázár* doborcsányi gör. kath. tanító, aki ellen a tanítás elhanyagolása miatt indítottak fegyelmi vizsgálatot. Végül a mezőtelegdi Erdőipar r. t. iskolájától megvonta a bizottság a nyilvánossági jogot, mert az iskola nem volt kellőleg felszerelve. Az ülés háromnegyed 12 órakor ért véget.

* **Huzella Ödön balesete.** Tegnap délelőtt a Rákóczi-uton az 51-es számú fiakker elütötte *Huzella Ödönt*, *Huzella Gyula* fiát. A kocsi kiáltott a fiatalemberre, de a kiabálás édes-keveset használt, mert a fiatalember nagyot hall. Éppen abban a pillanatban lépett le a gyalogjáróról, amikor a kocsi a villamos mellett akart elhajtani. A kocsi elütötte s oly szerencsésen esett, hogy csak egy kerék ment át jobblábján. Nyomban felugrott és kissé sántítva ment egy fiakkerig, amelyen haza hajtattott.

* **A mauzoleum betörői.** A Rhédey-kerti kriptá betörésével gyanúsított *Dombi Lajos* még mindig tagad. Tegnap átkísértetett a kir. ügyészséghez. Tettestarsát még ezideig nem sikerült elfogni, a rendőrség a nyomozást folytatja s remélhetőleg rövid idő múlva szintén hurokra kerül.

* **Eltűnt ruha.** *Páska* Demeter helybeli lakos következő feljelentést tette: Egy hónappal ezelőtt *Tolnai Gyula* szobafestő segéd egy sötétkék öltönyt adott el panaszosnak. Ez üvegházba helyezte el a ruhát, amely onnét december hó 31-én éjjel elveszett. Gyanuja *Tolnai Gyula* és *Gyenge* nevű barátjára irányult és ez alapos volt, mert ma a Bémer-téren találkozott *Tolnaival*, aki beismerte, midőn kérdőre vonta, hogy nemcsak a ruhát, hanem egy sárga bőrtáskát is ellopott. A tárgyakat egy korezmában elzálogosította s annak árából

egy kolozsvári-utcai korezmában boroztak. Tolnait miután beismerte cselekedétét, a rendőrség letartóztatta. Atkiserik a kir. ügyészségre.

* **Uj tanfolyamok a Rose Nyelviskolában.** Január 1-ével új tanfolyamok kezdődnek Rose tanár ábrázoló nyelviskolájában. Mától kezdve be lehet iratkozni német, francia vagy angol nyelvszakokra. A tanítás házon kívül is történhetik. Bővebb felvilágosítást ad a nyelviskola irodája, Rákóczi-ut 3.

* **Veszett kutya.** Egy kis gazdátlan kutya megveszett. Tegnap éjjel habzó szájjal csatangolt az utcán, megmárt 2 kutyát és egy gyereket. A Sas-passage bejárata előtt utólrta egy rendőr és kardjával agyonverte.

A ROSZ PÉNZVISZONYOK MIATT

UJÉVRE minden| elfogadható
01csó árban kaphatók arany,
ezüst ékszerek, gyűrűk és órák

SZILÁGYI GÉZA és TÁRSÁNÁL

RÁKÓCZI-UTON. Helyi és vidéki telefon 630.

* **Szülok figyelmébe.** Legszebb karácsonyi ajándék jól tanuló fiuk részére egy jól lövő fióbert. A legnagyobb örömet csakis ezzel szerezhetünk, semmi más ajándék nem teszi meg azt a hatást, mert a fiuk véreben már benne van a fegyver iránti vágy, ezt minden felnőtt férfi tapasztalatból tudja. Tehát a fiainknak örömet akarunk szerezni és őket a tanulásra serkenteni, úgy vegyünk *Ladányi* puskaműves Rákóczi uti üzletében, ahol jótállás mellett lehet mindentféle árban a legjobbat kapni. Töltények és fegyverjavítások, új fegyverek, lőpor és serét vadászati kellékek nagy választékban. Telefonszám: 269.

* **Egy 5 szobás lakás Rákóczi-út 32., Gerő-házban, 1913. május 1-re kiadó.**

* **Jenny Jenő** órák, ékszerész és lát-szerész az **UJÉVI** alkalomra ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy rakatárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk. Tanuló felvétetik.

* **A „Kispipa“ új köntösben** A helybeli és vidéki közönség régi, kedvel szórakozóhelye, a „Kispipa“ ódon helyisége mellett modern épületben, tágas, füstmentes termekkel, villanyvilágítással, a higiena minden követelményével ellátva áll rendelkezésére a szórakozni vágyó közönségnek. Jó konyháról, kitűnő italokról gondoskodik és számos látogatást kér *Szujker Tamás* vendéglős.

* **Ujévi vásár.** Egyedüli finom kázzeta cukorkákban, disz dobozokban, Japán és kínai dolgokban az ismert és közkedvelt *Aszódi Mihály* cégnél születésnapra, névnapra, eljegyzésre, házassági évfordulóra a legalkalmasabb ajándékok. Kugler Gerbeaud világhírű cukorkáinak lerakata. Nagyvárad és Biharmegye közönség figyelmét fölhirom Rákóczi-uti fiók üzletem fényes újévi ajándék reklam kirakatára, mely az üzletben lesz kiállítva. Fő üzlet: Kossuth-utca. Fiók üzlet: Kert-utca és Rákóczi-ut.

Valódi **Amerikai** és **Chassala** cipők, legjobb **Bor. alino** és **Pichler** kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

* **TÜZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz kőszet házhoz szállít **Weiszberger és Társa.** Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutná.

Uri fehéremű, „Fownes“ keztyű, „Habig“ kalap, eredeti angol cipő, egyedüli raktár

Róth M. utódánál.

Praktikus és olcsó

Ékszer- és óra-ajándékok

Schmutzler Jánosnál

szereshetők be Nagyvárad, Bazár-épület.

Órajavítások szakszerűen eszközöltetnek.

A „Biharmegyei Gazdák Aru- és Hitelintézete Rt.“ sertéshizlaldájában (Óssi-tér) hizott sertések a napi áron egyenként is kaphatók.

x **Kossuth-utca 6. sz. ház** emeletén a Körözs felőli oldalon modern **három szobás lakás** mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Női chevreaux** v. box cipő 7 kor. férfi box cipő 8 kor., chevreaux 9 kor. fiú box cipő 7 kor. 35-39 számig finom női fél cipő 5 kor., nyú szőr kalap 5 kor. állandó parti vételek Feketénél Elite-kávéház mellett. Calosnik nagyon olcsó árban.

Középiskolai

magánvizsgára, érettségire, javító vizsgákra **egész nyáron** dr. **Kallay-fele szeminariumban** (Budapest, IX. Lónyay-utca 18 b. Telefon 125-38.) Eredményei köztes tudomásulag kiválóak.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Péntek: Miniszterelnök.
Szombat: Miniszterelnök.
Vasárnap: d. u. Kis gróf. Este: A farkas.
Hétfő: délután Falu rossza. Este: Leányvásár.
Kedd: Éva.

A MINISZTERELNÖK.

Őszintén szólva: esalódtunk. Nagy Endre legujabb „komédiájáról“ a fővárosi sajtó anynyi dicséretet irt össze, az alapötlet oly ügyesnek látszott, hogy azt hittük, Nagy Endre most egy lépést, még pedig egy jókora lépést tett előre még első, sikerült vigjátékánál, a Zseninél is előbbre. Hogy a várakozás után meglehetősen csalódva jöttünk ki a színházból, annak lehet kicsi részben oka az előzetes tulságos reklám is, mely talán nagyon is feleslegizta az igényeket, de legfőbb oka bizony csak maga Nagy Endre.

A miniszterelnök alap gondolata jó: a miniszterelnök pástörórára siet, de egy bankettől jövén, eltéveszti az emeletet és egy egyszerű postatisztviselő, Benke Dániel lakására kukkan be, ahol az asszonyt magában találván, rögtön enyelegni kezd vele.

Benkének erélyes tiltakozására felismeri a tévedést, de egyszerre rosszul lesz? Mentők, rendőrség jönnek, van nagy felfordulás és kiderül, hogy a szerenesétlenül járt látogató: a miniszterelnök. A kegyelmes ur jobban lesz és elmegy, Benkének pedig egyszerre megfordul a sorsuk.

Mindenki azt hiszi, hogy Benkének csakugyan viszonya van a nagy urral, a férjének tehát a kegyeit keresik, beválasztják igazgatóságokba, gazdag ur lesz, kiváló pénzügyi kapacitás hírébe kerül, míg végre a miniszterelnököt csakugyan megüti a guta, de ezuttal az igazi hölgy lakásában, nem Benkéknél.

A gondolat kitünő vigjátéki ötlet, van is Nagy Endrének nom egy komikus alakja és ötlete hozzá, de, úgy látszik, a darabot magát elsiette, elnagyolta. Ebből a gondolatból egy francia bohózatíró vagyont tudott volna szerezni, olyan bohózatot kerekített volna belőle. Nagy Endre csak egy kis croquist irt, de azt felosztotta három felvonásra, hogy jusson is, maradjon is mindenkire, kitágította néhány epizóddal, amelyek szinte kikivánkoznak a darabból és végül úgy járt vele, mint aki adomát akar elmondani, de a rövid esattanót rőfnyre nyújtja: mikorra nevetni kellene, mindenki elunja magát. A miniszterelnökön sem tudunk egészen jól mulatni. Jó az alapötlet, jó itt-ott egy-egy elmés fordulat, de az egész a terjengőség homokjába fullad. Az első felvonásban a miniszterelnök jelenete gyenge és hibás, a második felvonás felső része igen jó, a második rész terjengős és többnyire fölösleges, a harmadik felvonás pedig nem hsználja ki eléggé az asszony bosszuötletét, még kevésbbé a befejezést. A befejezés volta- képpen hiányzik, a függöny legördülése után hozzá kell képzelni az ugorkafára felkapott férj kicseppenését minden hazugsággal szerzett előnyéből. Pedig ezt lehetett volna csak maró szatírával megírni, kivált egy Nagy Endrének.

Ismételjük: az egész egy elnagyolt, seb- tében készült riportdráma, minden nagyobb igény — és nagyobb siker nélkül.

Az előadás sem ment olyan pattogóan, mint szerettük volna. Az igaz, hogy a szerepek sem valami hálásak. Még legjobb szerep a Sik Rezsőé, az ő alakítása volt a legjobb valamennyi közt. Volt mit kidolgoznia és kedvvel dolgozta ki. Igen kedves jelenség volt H. Körössy Juci a két első felvonásban. Sikerült Tóth Elek Vas doktorja és Hunyady miniszterelnöke, a koalíciós kereskedelmi miniszteriumra emlékeztető maszkjával. Angyal Ilka és Szentgyörgyi Márta is jól fogták fel kisebb szerepeiket, Pálfi Boldizsár pedig egy epizód- alakkkal, a vigéc alakjával szintén megérdemli a felemlítést. De az egészből hiányzott valami, hiányzott az a gyors fordulatosság, a mi nélkül igazi hatást vigjátékban elérni nem lehet. Talán érezték a szereplők is, hogy a szinpad számára még éretlen dologgal kell a közönség elé állaniok.

A közönség sem nagyon lelkesült. Taps alig volt, derűtség is inkább a második felvonásban akadt. No meg a karzatnak tetszett, mikor a harmadik felvonásban a doktor természettudományos alapon vall szerelmet a doktor kisasszonynak. Ez a rész azonban egész nyugodtan el is maradhatott volna.

Ünnepi előadások. Hétfőn, vizke- részt napján délután a Falu rosszát ujtják fel a nagyvárad színház művészei. Este operett megy, a Leányvásárt játszá el, amelynek minden előadása telt házat vonzott.

MULATSÁG

A Katolikus Népszövetségi bál tárgyában ma pénteken este nyolc órakor a Katolikus Legényegylet helyiségében érte- kezlet lesz, melyre ez uton is meghivja az igazgatóság az összes csoportvezetőket és a legényegyleti rendezőbizottság tagjait. Ugyan- akkor a csoportvezetőkkel előzetes megbeszélés lesz a hitelszövetkezet vasárnap alkuló gyűlése tárgyában, sziveskedjenek tehát a csoportvezetők a hitelszövetkezeti gyűjtőive- ket magukkal hozni.

TÁVIRÁTOK

A katolikus autonómia ügye.

Budapest, jan. 2.

(Saját tudósítónktól.) A vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban teljesen kész van a katolikus autonómia javaslata. A javaslatot a választójogi javaslat letárgyalása után nyomban fogják tárgyalni.

Párbaly Tisza István és Károlyi Mihály között.

Budapest, jan. 2.

(Saj. tud.) Ma délután 3 órakor igen heves kardpárbaj volt Tisza István és Károlyi Mihály grófok között. A felek harminenegyszer csaptak össze. A párbaly egy teljes óráig tartott, végre Károlyi Mihály gróf a könyökén kapott kisebb vá- gást, mire a párbajt beszüntették. A párbajnak az volt az oka, hogy ujév napján a Nemzeti Kaszinóban Károlyi Mihály gróf a megjelent urakat külön-külön üdvözölte és csak Tisza Istvánnal nem fogott kezét. Erre Tisza István köszönt Károlyinak:

— Szervusz Mihály!

Károlyi a köszönésre a követ- kezőket mondotta:

— Azok után ami történt köz- tünk, nincs helye enyelgésnek. Mondta Károlyi.

— Ugy is jól van! Felelte Tisza és provokálta Károlyit.

Kigyulladt földgázforrás.

Medgyes, jan. 2.

(Saját tudósítónktól.) Ma a furó- mester lámpájától egy földgáz for- rás kigyulladt. A láng 20 méter magas. Naponként 80.000 köbméter földgáz ég el. A tüznél 8 ember megsebesült.

Ferdinánd Prohászka-hoz.

Szófia, jan. 2.

Ferdinánd bolgár király újév alkalmából üdvözlő táviratot küldött Prohászka megyés püspöknek. Prohászka az üdvözlést igen melegszerű táviratban köszönte meg.

Várady Zsigmond kilépése.

Budapest, jan. 2.

(Saját tudósítónktól.) Dr Várady Zsigmond, a bihari kerület országgy. képviselője ma kilépett a munkapártból. Kilépését levélben közölte az elnökséggel. Többek közt azt írja, hogy a benyújtott választójogi javaslat őt fájdalmasan lepte meg, mert még az 1874-i törvényt is elfogadhatatlanabb. Leikiismeretbeli összeütközés kényszeríti a kilépésre, melyet sajnálattal bejelent.

Anglia diplomáciája mögül.

Páris, jan. 2.

(Saját tudósítónktól.) Mind világosabbá válik Anglia ravasz politikája. Azért lett oly nagy békebarát, azért hozta össze a londoni nagykövetségi reunitiót, hogy végleg kiszorítsa a törököt Egyiptomból. A terv sikerült, a titkos tárgyalások London és Konstantinápoly között befejezéshez közelednek. Most majd Anglia külön-külön fog tárgyalni a többi érdekelt állammal.

Katonák újévi ajándéka.

Bécs, jan. 2.

(Saját tudósítónktól.) A hadügyminisztérium rendeltetési helyére juttatta a katonák részére begyűlt összegeket. Ez több mint 400.000 korona. A terhebb szolgálatot teljesítők 5 koronát, a többiek 1—2 koronát kapnak. Az összeg felét azonban a behívottak családjai között osztják szét.

Új hadi hajók.

Bécs, jan. 2.

(Saját tudósítónktól.) A napokban közös minisztertanács lesz. Ezen ajánlani fogja a hadügyi kormány, hogy több csatahajót alakítsanak át Dreagutthá. A balkáni helyzettel nem fognak foglalkozni (?)

Látogatás a külügyminiszternél.

London, jan. 2.

Ausztria-Magyarország, Olaszország, Franciaország nagykövetei és Bulgária követe, valamint a béke-delegátusok közül többen, ma látogatást tettek a külügyminisztériumban.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKISS GYULA.

KÖZGAZDASÁG**Gabona üzlet.**

Irányzat a balkáni helyzet nyugodtabb felfogására lanya.

Mai árfolyamok.

Októberi buza	— — —	11.—
Áprilisi buza (1913.)	— — —	11.80
Októberi rozs	— — —	10.40
Áprilisi rozs (1913)	— — —	10.52
Októberi zab	— — —	11.82
Áprilisi zab (1913)	— — —	11.24
Szept. tengeri	— — —	7.74
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.03

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	—	786.—
Osztrák hitelrészvény	—	603.—
Jelzálogbank	—	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Magyar bank	—	531.—
Közuti vasut	—	651.—
Városi villamos	—	373.—
Salgótarjáni köszén	—	713.—
Rimamurányi	—	689.—

Regényesarnok.**BRENYÓ UR.**

Kultur rajz.

— Irta **KISS ENDRE.** —

I.

Igy járt a többi is: Háfka Gyorgye, Tedorka s mind, mind.

Eveken át tanulta a „Hospadi pomilujt (Uram irgalmazz nekünk) az államsegélyes „panucsitil“ (tanítótól), aki bár nagyon erőlködött magyarszkinak lenni, de azért orosz, ruthén maradt nyelvben és szokásban és azért a 800 korona államsegélyért mindössze is 11, mond tizenegy szót tanított meg magyarul, — ezeket: „kinyér, vized, ur, fiszolgabiró, föláll! leül! köszöni: jó napod! táblica és még egy, mihet (mehet); a többit a „kipeken“ tanulták. A „kipeket“ magyarsz kiből olvasták elő a „klopecék“ (gyermek). Az „egzamin“ is ezeken ment. Ivane Brenyó 6 éven keresztül járt ebbe az iskolába s minden képet betanult: a bodnár, a kovács, lakatos, szántóvető ment, fujta, mint a karikaesapás. Ezért nagy jövőt jósolt neki tanítója Popovics Hric. A szülőket magához hívatta s rábeszélte, amint ők is akarták, hogy adják tudományos pályára, hogy legyen ur, „ki viseli a nadrág“. Ugy is lett, vagy akart lenni.

Amde a zordon Verchavina nem ismer törekvéseket. Hosszu ott a tél nagyon, a virág későn virít s korán hervad el. Nyögve sir az orosz szél a magyar s lengyel határon és a Pekuj kopasz tetején a boróka csak elvéve terem.

A kis Ivane Brenyó pedig mindjárt szeretett volna tanító lenni, úgy mint mestere Popovics Kriva és vándortanítónak csapott fel, elkezdte a paedagogusokat járnival tanulmányozni ott a Verchavinán: Páskóc, Bukóc, Patkanyéc, Klenóc, Serbóc, Hukliva lettek tudománya központjai. Popovics Kria dirigálta hol egyik, hol másik kollegájához, beajánlv mint ambuláns tanítójelöltet ki a „kipeken“ már tud tanítani s akiért fizetnek is valamit a szülők. 4—5 év telt el így. Brenyó 17—18 éves lett. S mint már okosabb, ki eszmél, gondolkozik sajnosan tapasztalta, hogy a paedagógia sehol sem haladt előbbre, mint az ő falujában, (Bezzeg a

kazár nemzetségnél még a hülye is tudta a talmudot.) sőt sok helyen még úgy se állnak: Van és nincs is iskola némelyütt, — járnak is nem is a gyermekek fel tudományra. A tanítónak lovai vannak és rönkök szállit, a tanítóné mosni jár Hermann Pinkásnéhoz a koresmába s így tovább és az iskola szent falai között, a padok alatt, süldő malacok turtak nagy gödröt és abban fekszenek.

Megbotránkozott ezen az ifju Brenyó: Az nem lehet, hogy az iskolába szvinyák (disznók) heverjenek gyermek helyett, pedig úgy volt. Megtörtént. Másutt meg tyukok, kakasok tanyáznak, mint p. u. Hukliván.

Aztán a tanítás? . . . Hiszen még „hivék“ sincsenek sok helyen. A padok, ha van is, lerombolva. A tanterem tapasztatlan, sár és mohával van bedugdosva; füttyöl a szél keresztül rajta.

(Folyt. köv.)

Ananas**Jamaika rum**

GORDON-STAFFOD & CO
londoni cégtől eredeti töltésben
a legfinomabb és legnemesebb
Jamaika rum teához.

Kizárólagos raktár:

Nagyváradi Tisztviselő
Fogyasztási Szövetkezeténél
Nagyvárad, Rakóczy-ut 6. sz.

TELEFON 769.

TELEFON 769.

Az Alkotmányt

megveheti naponta, vagy
előfizetheti, ugyszintén az

„Élet“, „Nagyasszonyunk“
„Zászlónk“ és „Kis Pajtás“

a

Hegedüs Hirlapirodában

Rakóczi-ut 5. — Telefon 1301.

Fröhlich József

viaszgyertya-gyártó-, méz- és viaszkereskedése

Nagyvárad, Szent János-u.

Ajánlom a Főtisztelendő papság és a n. é. közönség részére templomi viaszgyertyáimat, padló-viaszt főzött állapotban, valódi akác-virág csemege mézet, hófehér lépesméz, mézeskalács különlegességeket. Tisztelettel

Fröhlich József.

Telefon 907.

Telefon 907

Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 22. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari ragymentes
closetteket vízöblítéssel.
Angol-closett berendezést,
viztartány vagy önzáró clo-
sett csapokkal való öblítéssel.
Mindennemű épület- és dísz-
bádogos munkát. Villany-
erő gépekkel berendezve.

Autó (automobil) tulajdonosok
szíves figyelmébe

PNEUMATIK, köpeny és tömlő,
vulkanizáló műhely!
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker.
Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz in-
tézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik
a legmagasabb árban megvételnek.

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egy-
szer felhuzandó és 1
napban egyszer felhu-
zandó toronyóráit
„szegecs” és „szabad-
lengésű” járattal, réz
kerekekkel. Olcsó árak.

TÖBB ÉVI JÓTÁLLÁS.
Villanyerő
berendezés.

Arjegyzék kívánatra
Saját ház.

Belépési felhívás.

A polgári takarékos és segély-
szövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám

**1913. január 1-én megnyitja
18-ik évtársulatát.**

Az igazgatóság ez uton is felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszés szerinti számú törzsbetét jegyzésével történik, melyek mind-egyike után hetekint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3-évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:

- a) a heti befizetések 9 tized. része erejéig minden további biztosíték nélkül;
- b) ingatlanokra;
- c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
- d) megfelelő kezesség mellett váltókra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétként 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetét könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg és illetékmentesek.

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos utca 4. szám) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek Nagyvárad, 1912. december hó.

Tisztelettel

A Polgári takarékos- és segélyszövetkezet igazgatósága.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-
lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a
közönség rendelkezésére áll. Telefon rende-
lésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám: 814.

Elvállaljuk villamos világi-
tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok.

lámpák

állandóan nagy választékban kap-
hatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Felszerelő telefonja 55. sz.

Házi csatornázást

szakszerűen készít

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagy piac-tér 1. Telefon 969. Gyár: 1062

Cement, gipsz, nád, fedéleméz, cserép,
kőpor, oltott mész stb. eladás.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hév víz forrása. **Vizhőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség.**

Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és más betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pkró-
csozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bár-
milyen időben megbűlés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirda, interurbán telefon, állandó gyógyszer-tár a fürdő telepen. Prospektust küld az

igazgatóság.

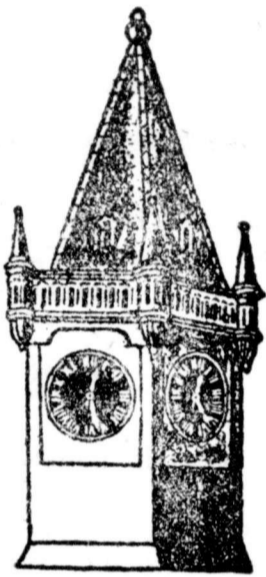
Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilagyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi őnt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégebb és legmegbízhatóbb toronyóra készítő telepe. Olcsó árak, több évi jótállás. Villanyerő berendezés.

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld

Tisztelettel értesitem a nagyr-demü közönséget, hogy Csengeri-utca 21-ik szám alatt saját házamban, egy a mai kor-nak mindenképen megfelelő

= épület és =
műbutor asztalos

műhelyt létesítettem. Elfogadok: előszoba és konyha felszereléseket minden ki-vitelben, továbbá templom, iskola, gyógyszertár és ká-véház berendezéseket kellő jár-tas-ággal. Rajzzal és költség-vetésekkel úgy helyben, mint vidékre készséggel szolgállok. — Tömeges rende-léseket kérve vagyok kiváló tisztelettel

Gaal József

mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52.

TELEFON 11-52.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készíti

Kovács Zsigmond

műasztalos

Szacsavay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nivasra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

UJDONSÁGI!
Csodaréztrombita!

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen nótát játszani. A „Csodaréztrombita” rendkívül erős, vastag sárgarézből van készítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép, tartós billentyűkkel ellátva. Ara tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal

— csak 6 korona —
Wagner a hangszerkirály országos elismert elsőrendű hangszerárúháza, BUDAPEST

JÓZSEF-körut 15. Fényképes hangszerárjegyzék ingyen. Ovás! Figyelem a pontos címre és házszámra.

Nagyváradai Templomüvegfestészet Üvegcsiszoló és Tükörárúgyár R.-T.

TELEFON
11-64.

Nagyváradon, Gerliczi-utca.

TELEFON
11-64.

Üvegcsiszolás
Üvegvésés
Üvegbetétek
Kirakatbetétek
Üvegedzés

Öntött tükrök
Coll-tükrök 2. mm. vastag
Polirt és finn tükrök
Faönttükrök

Fémkeretezés
Réz, nickel foglatok
Diszüvegezés
Üvegfestészet
Homályosítás

tábla és tükörüveg nagyraktár

Opalescens és színes üvegek.

Kirakatüvegek

Épületüvegezés

Rajzokat és tervezéseket díjtalanul végezzük
Árjegyzéket és árajánlatot bérmentve
Szállítunk az ország bármely részébe

Amerikai üvegmozaik épülethomlokzatok ki-képzésére. Hajlitott tükörüvegek.

Telefon 8 sz.

Telefon 8 sz.

Karácsonyi különlegességek, karácsonyi cukorkák, karácsonyi kollekciónok és karácsonyi dísz tárgyak

JANKY ANTAL utódánál szerezhetők be legjobban.

Karácsonyi fenyőfák bármily mennyiségben ugyanott.

Cognac-speciális Szij József ügyvéd híres borpárlata 1892-ből kizárólag

JANKY ANTAL UTÓDÁNÁL kapható.

Nagyvárad, Szent László-tér.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámi betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incasso) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó és állandó kölcsönökre.

Figyelem!
Fióközlet nincs!

NAGY GYULA

Nagyvárad, Olaszi, Rákóczi-ut

ajánlja saját gyártmányu **kefe** és **meszelő nagyraktárát**. Dus választék **finom illatszerekből**, **pipere-szappanokból** és mindennemű **fésűkből** és **haj-tűkből**. Raktáron tart **fürdő** és **kosztmosó szivacsokat** jutányos áron. **Fogkefék** felelősség mellett. Különböző karácsonyi és ujévi ajándékok olcsó bevásárlási forrása.

Figyelem!
Fióközlet nincs!

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár részvénytársaság, Nagyvárad.

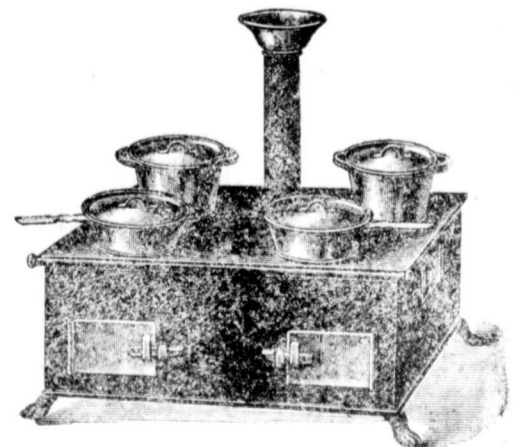
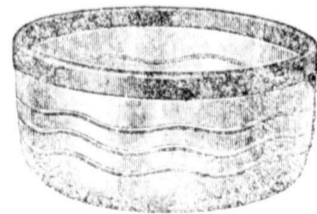
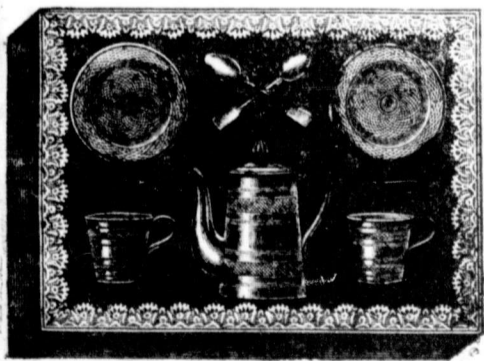
Értesítés.

Tisztelt üzletfeleinket ezeannel értesítjük, hogy Teleky-utca 5. sz. alatt, a volt Biharmegyei kereskedelmi, ipar- és terményhitelbank üzlethelyiségében levő fióközletet csak **ez évi december hó 14-ig** tartjuk fenn, miután e napon **Bémer-tér 4. sz. alatt** ujonnan épült intézeti központi helyiségünkbe költözünk át.

Kérjük tehát t. üzletfeleinket, hogy **december 14-től** kezdve beünnöket már önni **új helyiségünkben** (Bémer-tér, 4. sz.) sziveskedjenek felkeresni.

Nagyvárad, 1912. december 5.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Reszv.-társ.

TARSOLY és RISZTÓ Nagyvárad, Rákóczi-ut

különlegességek vaskereskedése.

Valódi porosz fűtőszén házhoz szállítva.